

Typologia demograficzna

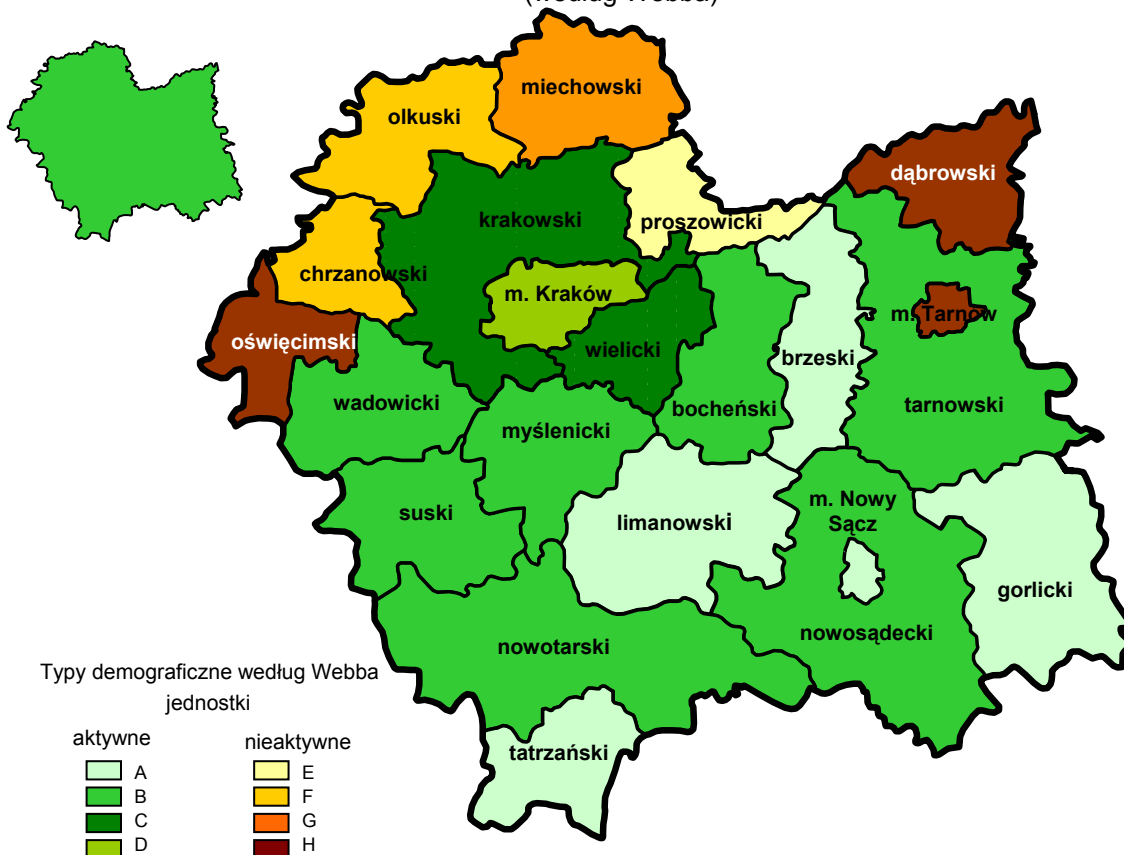
Na początku niniejszej syntezy omówiono przyrost rzeczywisty ludności, który jest wypadkową trzech czynników – przyrostu naturalnego, salda migracji stałej i różnicy w saldzie migracji czasowej.

Z wyżej wymienionych – pierwsze dwa są podstawą typologii demograficznej jednostek przestrzennych według J. W. Webba, która wyróżnia 8 typów oznaczonych literami od A do H. Pierwsze cztery typy A – D, charakteryzują jednostki aktywne demograficznie, czyli rozwojowe; natomiast typy E – H oznaczają jednostki nieaktywne, w których ubywa ludności.

To grupowanie oprócz dynamiki wskazuje, który z dwóch czynników jest dominujący.

TYOLOGIA DEMOGRAFICZNA WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO WEDŁUG POWIATÓW W LATACH 2000-2007

(według Webba)

Typ A – dodatni przyrost naturalny przewyższa ujemne saldo migracji

Typ B – dodatni przyrost naturalny jest wyższy od dodatniego salda migracji

Typ C – dodatni przyrost naturalny jest niższy od dodatniego salda migracji

Typ D – dodatnie saldo migracji z nadwyżką rekompensuje ujemny przyrost naturalny

Typ E – ujemny przyrost naturalny nie jest rekompensowany przez dodatnie saldo migracji

Typ F – ujemny przyrost naturalny z ujemnym, ale nie mniejszym (w wartości bezwzględnej) saldem migracji

Typ G – ujemny przyrost naturalny z ujemnym, ale nie większym (w wartości bezwzględnej) saldem migracji

Typ H – ujemne saldo migracji nie jest rekompensowane przez dodatni przyrost naturalny

W województwie małopolskim w okresie 2000-2007 wśród powiatów ziemskich 13 na 19 wykazywało aktywność demograficzną. W tej grupie zwraca uwagę typ C, w którym dominuje dodatnie saldo migracji. Ten typ występuje tylko w powiatach krakowskim i wielickim i jest efektem silnego oddziaływania wielkiego miasta, na rozwój demograficzny sąsiednich jednostek administracyjnych. W pozostałych powiatach aktywność demograficzna jest efektem dominacji dodatniego przyrostu naturalnego.

Ujemny przyrost naturalny łącznie z ujemnym saldem migracji, czyli typy F i G oznaczają demograficzny regres. Typ F charakteryzuje powiaty chrzanowski i olkuski, a typ G – powiat miechowski. Pojedynczo w województwie występuje typ E - w powiecie proszowickim, w którym ujemny przyrost naturalny dominuje nad dodatnim saldem migracji. W dwóch powiatach – dąbrowskim i oświęcimskim, występuje typ H, w którym ujemnego salda migracji nie rekompensuje dodatni przyrost naturalny.

Ten ostatni typ demograficzny w całym okresie 2000–2007 dotyczy także miasta Tarnowa. Nowy Sącz z relatywnie wysokim przyrostem naturalnym mieścił się w typie A, a Kraków z jego zsumowanymi parametrami z 7 lat charakteryzował typ D.

Warto zwrócić uwagę, że typologia demograficzna ustalona tylko dla roku 2007, w odniesieniu do powiatów ziemskich nie zmieniła się, natomiast w miastach na prawach powiatu uległa pogorszeniu. Nowy Sącz w minionym roku charakteryzował typ H, Tarnów spadł do typu F, a Kraków przesunął się do typu E i wydaje się, że ten typ jest bardziej specyficzny dla wielkich miast. Jest to potwierdzeniem wniosków z analiz wielkich miast¹, że w Krakowie niekorzystne tendencje w procesach demograficznych następują później niż w innych wielkich miastach Polski.

Powyższa synteza jest rozwinięciem informacji sygnałnej „Stan i ruch naturalny ludności w województwie małopolskim w 2007 r.” dostępnej na stronie internetowej <http://www.stat.gov.pl/krak>

---

¹ W. Obraniak „Ludność Łodzi i innych wielkich miast w Polsce w latach 1984-2006” US Łódź 2007